

Sfințirea Bisericii din comuna Măderat.

Credincioșii noștri din Măderat în ziua de 26 Octombrie s. c. la praznicul M. M. Dimitrie, au avut o zi de mare bucurie și de înălțare sufletească, căci au avut fericirea să vadă în mijlocul lor pe Prea Sfințitul Episcop Grigorie, bunul și zelosul nostru Arhipăstor, care a descins în parohie să sfințească biserica.

La intrare în comună, înaintea unei frumoase porți triumfale Prea Sf. Sa a fost întâmpinat de popor, în frunte cu notarul comunei și intelectualii din loc.

Insoțit de consilierul referent Mihai Păcățian, protopopul Aurel Adamovici și diaconul Catedralei Mihai Măclnic, a descins la cucernicul părinte Moise Popovici, conducătorul Oficiului parohial, de unde a fost condus la sf. biserică cu procesiune, la care au luat parte elevii și elevele școalelor primare, în frunte cu învățătorii și o mare mulțime de credincioși. A fost o procesiune foarte impresionantă. Sunetul clopotelor învăluit cu înălțătoarele cântări ale cântăreților au făcut o adâncă impresiune asupra credincioșilor.

A urmat solemnitatea sfințirii bisericii. La înconjurarea bisericii a luat parte tot poporul, bărbați, femei, tineri și bătrâni.

După intrarea în biserică, așezarea sf. moaște, spălarea și îmbrăcarea sf. prestol și sfințirea bisericii a urmat serviciul sf. liturghii, oficiat de Prea Sf. Sa asistat de un sobor de preoți.

Răspunsurile au fost date de corul bisericesc din Măderat și de corul din Ineu instruit și condus de Cucernicul părinte Adrian Popescu din Ineu, care este un conducător de forță cu mult talent muzical.

Cu acest prilej candidatul de preoție Dimitrie Anghel a fost hirotonisit diacon pentru parohia Călacea.

Din raportul Cucernicului părinte Moise Popovici am constatat, că credincioșii noștri din Măderat au adus mari jertfe materiale pentru renovarea radi-

cală a bisericii și pentru pictarea din nou a ei; că sunt un popor sărguincios și buni ortodocși. Durere însă că politicanismul a divizat poporul în partide politice, cari se ceartă între sine și se dușmănesc. Să sperăm însă că zelul preoților locali, concursul învățătorilor și intelectualilor din loc și ajutorul Prea Cucernicului protopop Aurel Adamovici, vor înlătura aceste inconveniente, cari stânjenesc progresul parohiei. Parohia Măderat a fost în trecut, și sperăm să fie și în viitor, una din fruntașele noastre comune bisericești din aceste părți.

Dupăce părintele M. Popoviciu a terminat cu raportul său, Prea Sf. Sa a ținut o prea frumoasă predică despre datoria omului de a se îngriji de hrana și mântuirea sufletului său. „Că ce va folosi de ar dobândi lumea toată și-și va pierde sufletul său; sau ce va da omul schimb pentru sufletul său”.

După încheierea sfintei liturghii, sărutarea sf. cruci și împărțirea anaferei, se împart broșuri între credincioșii din Biblioteca Creștinului Ortodox.

A făcut bună impresiune, că învățătorul pensionat Silartău, care a funcționat aici ca învățător, iar acum are domiciliul în Arad, a grăbit și el ca cu prilejul sfințirii bisericii, să dea concursul său.

Ne reamintim cu plăcere trecutul luptelor noastre naționale-culturale, când școala noastră confesională cu vrednicii săi învățători au lucrat mână în mână cu biserica pentru apărarea bisericii și școalei românești și prin acestea pentru apărarea limbii și sufletului românesc și întărirea conștiinței naționale, care a pregătit și facilitat realizarea idealului nostru național. Mi se pare că atunci a fost mai multă conștiință și demnitate națională decât astăzi în era francmasonilor.

După serviciul religios am fost oaspeții Cucernicului părinte Moise Popovici, care a dat o masă în onoarea Prea Sf. Sale. Doamna preoteasă și-a dat toată atenția ca oaspeții să fie îndestulați și să se simtă bine. A fost o masă adevărată familiară, la care fiecare s'a simțit ca și la el acasă.

Șirul toastelor îl deschide Dl. Dr. R. Coțolu, deputat sinodal și avocat în Arad, toastând pentru Prea

Sf. Sa și scoțând în relief activitatea intensă și zelul apostolesc al Prea Sf. Sale, care cu cuvântul, cu scrisul și cu fapta muncește zi și noapte pentru lumina-rea poporului și întărirea Bisericii.

Di T. Grozav toastează tot pentru Prea Sf. Sa, arătând că poporul românesc din Arad s'a închegat și dezvoltat sub influința binefăcătoare a Bisericii. Aceasta l-a luminat, l-a dat tărie sufletească, răbdare, nădejde într'un viitor mai bun și l-a făcut capabil să învingă toate greutățile timpurilor vitrege. Și pentru viitor tot biserica este cel mai puternic factor de consolidare și mântuire a poporului românesc. Aduce elogiul Prea Sf. Sale pentru activitatea rodnică, dezvoltată în via Domnului.

După ridicarea mesei, Cucernicul părinte Adrian Popescu din Ineu — prezentându-se cu corul său — a cântat mai multe arii românești, executate cu multă precizie, secerând aplauzele oaspeților, iar Prea Sf. Sa — după ce a mulțumit părintelui și corului — a distins cu înalta sa vizită pe noul preot, Constantin Istrate.

La ora 4 după masă, Prea Sf. Sa a întors la reședință cu suita sa, mulțumind lui Dumnezeu, că cu munca zilei de astăzi a putut aduce poporului din Măderat bucurie și mângâiere și a putut împărtăși poporului învățăturile mântuitoare, spre lauda și mărirea lui Dumnezeu.

3. Note pe marginea proiectului de Statut.

la art. 20. alinea a) se cere o complectare: ca la consiliul general să participe „și reprezentanții sau delegații asociațiilor județene”. La acest punct am răspuns în șirele precedente;

la art. 20. alinea b) se cere, ca cei 9 membri aleși de congresul general în consiliul general, să fie din București. — Chestia să se decidă cumpănind, cum să se pună aceasta propunere în acord cu principiul liberel alegeri din partea congresului și cu aprecierea valorii și a altor condiții ce pot fi luate în cumpănă;

la art. 21: președintele general, cei doi vice-președinți, secretarul și casierul general să fie din București, — iarăși o chestie de aceeași apreciere;

la art. 25: alineatul al doilea despre ținerea ședințelor consiliului general deasemenea în chip ambulant, a fost abandonat de consfătuirea dela 18 Oct. 1932. Poate, nu trebuia abandonat.

la art. 27: „Renașterea” a cerut, ca și cei 5 membri ai comitetului central să fie din București cu domiciliul. — Rămâne să se aprecieze și acest desiderat în cadrul celor spuse despre art. 20;

la art. 31, după care secretarul general și casierul general se aleg din sinul Consiliului general:

s'a propus suprimarea, — ceea ce nu este justificat cu nimic;

la art. 39. „Renașterea” propune să se adauge ceea ce se va spune aci, în text, între semnele citării: „Intrarea oricărei asociații preoțești în cadrele prezentului statut de federalizare „implică o complectă respectare și conformare față de prezentul statut”. — E o precizare, care, însă, se înțelege dela sine și fără de augmentarea textului original;

la art. 40. s'a propus uniformizarea cotizațiilor pe întreagă țară. — E un desiderat just în sine; dar inexecutabil, deoarece nu toți preoții au aceleași condiții de prestare. Iar între noi, ca preoți, se potrivește mai mult ca ori unde, ca cei tari să poarte sarcinile celor mai slabi. Deci, cotizațiile să se fixeze de fiecare organizație, pentru sine, după condițiile de venituri și de trai preoțesc. Se poate, însă, prevedea în statut un desiderat, de uniformizare a cotizațiilor; sau chiar un termen, după care să urmeze uniformizarea aceea, dacă se va mai insista pentru ea și se va găsi de rațională. Pentru moment, însă, ea poate fi o mare dificultate în calea federalizării.

În spiritul acestor note am răspuns (4. nov. 1932) presidenției Asociației generale a Clerului, cu aprobarea obținută ulterior dela Comitetul nostru din 5 Martie 1933.

Țiu să fac aci o plăcută mențiune și despre armonia de vederi, în care ne aflăm față de asociația „Frăția” a fraților preoți din eparhia Argeșului, din partea cărora am primit — pe lângă opinii și din alte părți — un proiect de Statut, convergent nu numai în idei ci și în text. El are și unele precizări și câteva complectări, cari, firește, vor rămâne în aprecierea celor competenți a ne da statutul general nou, pe care toată suflarea preoțească trebuie să-l dorească pus în practică, fără zăbavă.

Din partea mi, care exprim această părere și ca o dorință personală, țin să mai adaug, înainte de a încheia, următoarele:

La 7 Septembrie a. c. am propus actualei conduceri a Asociației generale: să pregătească lucrurile în vederea ca principiul de federalizare să fie votat de proximal congres general preoțesc, adoptând statutul en bloc și în mod provizor, numai ca să avem odată un razim comun în aprecierea și pregătirea celorlalte lucrări, ce au să urmeze pentru a întâptui o Asociație generală solidă și efectivă.

La 29 Septembrie a. c. dădeam aceleiași conduceri o seamă de concretizări, cu titlu de propuneri, pentru realizarea lucrului. Țin cu cale, ca pe aceste să le cuprind aci, ca o încheiere a acestor lămuriri, după cum urmează:

Comitetul general, așa văd din scrisoarea Frăției Voastre, nu numai că aderă la principiul fundamental al federalizării, ci chiar ați vedea de bun lucru să-l puneți în aplicare prin expedientul unui regulament anticipat față de statut. Eu socotesc, cum arătați mai sus, să nu se meargă dintr'odată așa de departe, ci să i-se propună Congresului general: să adere și el la principiul general al federalizării, rămânând ca lucrările de amănunt, cari trebuiesc cuprinse într'un statut de acord,

să urmeze a se face în cursul unui an dela proximal congres general și să fie înaintate congresului general peste un an (la 1934). În chipul acesta s'ar lucra mai metodic și mai cu răgaz, ceea ce și-ar avea urmările sale practice bune.

De aceea, eu cred că ar fi bine, dacă, în baza hotărârii ultime a comitetului general, i-s'ar face congresului general un raport scris și propuneri concrete, cam de cuprinsul următor:

a) Congresul general să se identifice și dânsul cu principiul federalizării, care lasă mai multă libertate de mișcare și de acțiune organismelor componente ale Asociației generale; iar pentru orientarea congresului general proximal, acestuia să i-se prezinte proiectul de statut în redacțiunea dela 18 Oct. 1932, pentru a-l vedea, dar nu pentru a-l discuta pe amănunte.

b) Congresul general să invite toate asociațiile federalizării; iar în vederea întocmirii pe amănunte a proiectului de statut general, să li-se comunice aceluia proiect dela 18 Oct. 1932, cerându-li-se: să-și arate, în termen dat, desideratele cu privire la îmbunătățirile proiectului de statut, eșit din consfătuirea dela 18 Oct. 1932.

c) Desideratele cari vor intra, să fie încredințate, pentru studiere și turnare în forma unui proiect de statut, unei delegații sau comisii, în felul celei dela 18 Oct. a. tr., cu îndatorirea: să-și prezinte operatul la comitetul general, pentru transmitere la congresul următor (adecă din 1934), care va proceda asupra lui, după cum va afla de cuviincios și rațional.

Cum vedeți, Vă cer numai un răgaz de un an, în care să facem preparative și să îndeplinim forme, absolut necesare în vederea unei lucrări raționale, care să dezarmeze pe toți cei ce au porniri să critice organizarea asociației generale și activitatea ei.

Iertați-mi lungimea vorbei; dar mai trebuie să adaug o lămurire: Procedându-se cum am propus mai sus, nici o organizație preotească nu se va putea văera, că nu i-s'ar fi dat posibilitatea constituțională, de a se pronunța liber asupra intrării sau neintrării în organizația generală.

Deschise astfel posibilitățile de pronunțare din partea preoției prin organizațiile sale răzlețe, precum și prin congresul general dela București, vom avea dintr'odată perspectiva cea mai largă de acțiune — în sus și în jos — și o situație absolut limpede, cum o cere și interesul personal al aceluia, cari dețin azi unul sau altul rost în organizațiile preotești, — că adecă nu ni-se vor mai putea face recriminări de nici o natură: „regionaliști“ unii și „centralizanti“ alții. Și pe deasupra tuturor acestora considerații, vom ajunge, că însăși preoțimea va decide și pecetlui, cu a sa voință și pe a sa răspundere, soarta pe mai departe a asociației sale generale: s'o mai aibă, sau nu; și dacă da, pe ce baze și în ce condiții de organizare.

După aceste considerații construite în mare parte pe necesitatea unor formalități cari ni se par a fi indispensabile, mai adaug un cuvânt: eu personal și cu frații preoți din Ardeal, al cărora președinte de organizație sunt astăzi, ne-am bucura din tot sufletul, dacă Frățiile Voastre de dincolo — cum sunteți mai plini de avânt ce trece uneori peste forme și formalități, — cari sunt în indeletnicirile noastre, ale acestor de dincoaci — ați putea pregăti terenul pentru congresul general proximal și să-l determinați a vota Statutul federativ, cu putere obligatoare pentru toate asociațiile preotești, existente azi.

Dar spre acest scop v'ar trebui, două lucruri: întâi, să aveți siguranța, că o asemenea hotărâre ar fi primită și respectată apoi de asociațiile preotești din celelalte eparhii și mitropolii, — căci întrucât ar privi Ardealul aceasta problemă, mi-aș lua angajamentul să răspund de ea cu situația mea morală de președinte, — iar al doilea lucru ar fi: o aseme-

nea hotărâre a congresului general, adecă de a vota noul statut federativ, să fie adusă cu condiția și cu rezerva, că noul statut va fi pus în aplicare d'abia după ce se vor fi făcut formele necesare la Sfântul Sinod și la Tribunal, pentru recunoașterea sau aprobarea noului statut pe bază federativă. De altfel este și în firea lucrului, că actualul statut general, așa cum el este, dar cu toate consecințele sale, s'ar păstra și pe mai departe și deodată cu el s'ar perpetua regretabila stare de răslețire de azi, imposibil de înlăturat în alt chip, decât pe bază federativă.

Dar în cazul, că ați putea risca, ducerea statutului la congresul general pentru votare și pe amănunte, ar fi bine să mi-se deie prilej de a vedea proiectul, înainte de a-l prezenta congresului. Personal nu am alta dorință, decât de a mă strădui să contribuesc la îmbunătățirea lui, dacă ar fi cazul.

Prin tot ce am lucrat în aceasta chestiune, cred că mi-am făcut datoria în chip cinstit.

Așa cred, federalizarea se împacă și cu aceea situație specială a Asociației „A. Șaguna“, ce am obținut-o prin hotărârea No. 64 dela 16 Octomvrie 1924 a Congresului național-bisericesc din aceea vreme, în sensul căreia organizația și munca acestei asociații „face parte din programa de acțiune a Bisericii și a organelor ei de conducere“. În baza acestei hotărâri noi putem funcționa și fără aprobarea Tribunalului.

Arad, 7 Oct. 1933.

Preot Dr. Gh. Ciuhandu

Președintele Asociației Clerului „A. Șaguna“.

Toastul

rostit de deputatul eparhial Dr. Alexandru Horga, cu prilejul sfințirii casei culturale din Buteni, în 1 Octomvrie 1933.

Prea Sfințite D-le Episcop,

O revelatoare emoție ne copleșește sufletele. Un dulce fior ne pătrunde întregă ființa noastră. Este emoția produsă de puterea fermecătoare al acelui sentiment de origină transcendentă, de proveniența divină, ce numim credință. E fiorul impregnat ființei noastre de înalta prezență a aceluia, care are menirea să fie propovădătorul și ocrotitorul acestui sentiment, al acestel credințe — și care este Prea Sf. Voastră.

Dacă exteriorul radind printr'un fidel relief e-motivul interiorului nostru, este în perfectă consonanță cu ceea ce simțim în aceste clipe, natural se datorește împrejurării, că întreg eul nostru se simte adânc și puternic înfuzat de sucul miraculos, ce cu violența puterului distrugător de zlg-zaguri, se degăjează din adevărurile și învățăturile ce cu elocință rară și desăvârșită, ni-le împărtășește Prea Sf. Voastră, indicându-ne calea de urmat pe acest pământ în vederea realizării vieții veșnice, ce o să vină.

Prea Sfințite,

Dacă vechii scriitori români au asemănat Vlădica cu mire al Bisericii, dacă marele și în veci nemuritorul Șaguna a comparat Vlădica cu mire al poporului, per-

miteți-mi, ca în personalitatea Prea Sf. Voastre să văd cea mai armonică și perfectă combinare a acestor roluri de mire al bisericii și mire al poporului. Căci în adevăr, prodigioasă Prea Sf. Voastre activitate, desfășurată cu atât zel și abnegație pe tărâmul credinței și bisericii, dragostea și căldura cu care îmbrățișați orice problemă ce privește prezentul și viitorul neamului nostru, Vă îndreptătesc pe deplin la aceste titluri. Și față de această intensă, asiduă și tenace activitate a Prea Sf. Voastre, față de grija cu adevărat părintească, ce o purtați poporului nostru drept credincios, permiteți-ne Prea Sfințițe să ne exprimăm omagiul nostru admirativ, incredințându-Vă de întreg atașamentul nostru, supunere și ascultare.

Căci dacă credința, ca desăvârșita sinteză a celor mai înalte însușiri și calități sufletești, puse în serviciul a două idei: ideea de Dumnezeu și ideea de legătură a omului cu Dumnezeu, a condensat în sine întreaga evoluție a omenirii, atunci noi Românii putem afirma, că credința echivalează cu însăși existența noastră ca neam. Și lădși e adevărat, că nime altul ca și Prea Sf. Voastră, nu este pus cu mai arzătoare ardoare în slujba acestei credințe mântuitoare de suflete și deci implicit în slujba neamului.

Pentru toate acestea este atât de îndreptățită ruga noastră ferbinte, ce o adresăm Celui de sus, ca prin harul și bunătatea Lui, să dăruiască Prea Sf. Voastre deplină sănătate, ca foarte mulți ani înainte să puteți activa cu același elan și râvnă în via Domnului și ogorul neamului, pentru întărirea credinței și fericirea neamului.

Pătruns până în cele mai adânci cute ale sufletului meu de aceste sentimente, permiteți-mi Prea Sfințițe, ca să ridic și închin pâharul în cinstea Prea Sf. Voastre, într-unul și prea mult ani, Stăpâne.

Inaugurarea târgului de mostre din Timișoara.

Sâmbătă s'a desfășurat într'un cadru solemn inaugurarea târgului de mostre din Timișoara.

Deși parcargem o etapă de criză economică, ce împiedică manifestările de acest soi, străduințele conducerii Camerei de Comerț, căreia îi revine în bună parte meritul de a fi aranjat acest târg, au fost prea mari, iar munca depusă pentru reușita frumoasei inițiative nu a cunoscut nici o oboseală, așa că nici succesul scontat, atât cel moral cât și cel material, nu a putut să întârzie.

Bogățiile nesfârșite ale Banatului, transformate cu ajutorul fabricilor noastre din material brut în materii prime, și-au găsit locul potrivit în marea expoziție a industriei bănățene.

În fața unui public imens P. Sf. Sa Grigorie Episcopul Aradului, asistat de consilierul M. Păcălian protopopul Dr. Țucra și un mare sobor de preoți a oficiat slujba religioasă. Răspunsurile au fost date de corul „Speranța”. La finea serviciului P. S. Sa a rostit o vorbire temeinică ascultată și răsplătită cu aplauze. Apoi Dr. Ion Baltescu, președintele camerei a salutat pe cei prezenți, d-l Grigore Ion secretarul general, a rostit o scurtă cuvântare.

A urmat apoi vizitarea expoziției. P. S. Sa Episcopul Grigorie și dl ministru Gafencu au fost conduși de către dl președinte Băltescu, au parcurs tot târgul privind cu atenție.

Sfințirea bisericii din Prunișor.

Duminecă din 24 Septembrie 1933, a fost pentru parohienii din Prunișor, tractul Butenilor, o zi de înălțare sufletească. Des de dimineață credincioșii bătrâni și tineri în haine de sărbătoare se îndreptau pe drumul ce duce la biserică, chemați de dangătul duios al clopotelor. Sosesc creștini și din comunele vecine, ca împreună să se bucure cu cei din loc și să preamărească pe Dumnezeu, că le-a ajutat ca din nou să dea destinației biserica lor.

Primirea oaspeților o făceau părintele Aurel Ionuș și harnicul primar al comunei Terentie Bălaj. Cu actul sfințirii a fost incredințat din partea Preasfinției Sale Părintelui Episcop Grigorie al Aradului, Prea cucernicia Sa părintele protopop St. R. Lungu al tractului Buteni. La sosirea Dsale, Dl. primar Terentie Bălaj, în cuvinte sincere și spuse din inimă, binevențează pe șeful tractului.

Actul sfințirii s'a celebrat de Pr. C. S. părintele protopop Ștefan R. Lungu, părintele protopop Constantin Mihulin din Beliu județul Bihor, care a venit ca oaspe cu preoții Cornel Musca din Carand și Ilie Moise din Hașmaș; apoi Ioan Cosma din Buteni, Zosim Mihulin, Dimitrie Manea, Laza Joja, Coriolan Tirtlea, Bădescu Ioan, Nicolae Binchici și Tiberiu Cereșlădani. La serviciul divin a cântat corul bisericesc din Buteni, condus de vrednicul dirijor Gavrilă Ruja.

La priceasnă părintele Aurel Ionuș a dat raportul cuvenit, amintind între altele: istoricul parohiei, grija de a nu putea să reparaze biserica, din cauza crizei materiale și morale a credincioșilor de azi. Cum rugăciunile ferbinți înălțate în acest scop către Atotputernicul au făcut în sfârșit ca prin ajutorul primpretorului Florian Ștefănică, notarului Arcadie Crânaic, împreună cu primarul T. Bălaj și consilierii vechi și noi ai Sf. biserici au pus la cale repararea bisericii, care au costat 75.000 Lei, fără ca credincioșii să contribuie cu bani decât numai cu cărăușia și câteva zile de muncă. La înfrumșetarea bisericii a contribuit și Dl. învățător Ioan Popa, pictând trei tablouri reușite.

Din raportul părintelui A. Ionuș s'a putut constata, cum preoțimea satelor noastre îndură multe năcazuri în misiunea lor. Apoi părintele protopop Lungu a rostit o predică temeinică, presărată cu exemple frumoase, luate din viața de toate zilele și diferiți scriitori bisericești.

Între cei prezenți la actul solemn al sfințirii am remarcat pe Doamna protopop Lungu, dna și dl. primpretor Ștefănică, dna Mihulin din Beliu, dl. notar Bălaj din Beliu cu dna și mai multe doamne, domni și domnișoare.

După terminarea serviciului divin s'a luat masa comună în localul școlii, unde doamna preoteasă Ionuș și doamna învățătoare V. Brăiloiu au servit o agapă oaspeților.

La masă dl. Primpretor Dr. F. Ștefănică a toastat pentru M. S. Regele Carol II. Pr. C. S. Păr. Protopop St. R. Lungu pentru P. S. S. Părintele Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa, iar cunoscutul țăran Ilie Moșiu a toastat pentru luminătorii satelor.

După masă la ora 4 s'a desfășurat o sezătoare culturală din partea Soc. Sf. Gheorghe, care a reușit peste așteptările publicului.

Leonte Moșiu

secretarul soc. sf. Gh. din Selegeni.

Șvabii au o diligență sau sârguință fără seamăn, între popoarele, cari trăiesc în România.

Ne mângăiem, că poporul nostru, care trăiește în nemijlocita lor apropiere, și-a însușit multe din datinele bune ale șvabilor.

Avem sate întregi românești prin Banat, cari se întrec de pe acum cu șvabii sub raportul sârguinței, al creșterii vitelor, al cultivării cât mai rașionale a pământului; dar am dori să vedem neamul nostru, că și sub raportul moral—creștinesc se măsoară cu șvabii.

În Dumineci și sărbători biserica nemțească (catolică) e plină, iar cea românească goală.

Iată pentru ce cred eu, că sunt scutiți șvabii dela fapte fără de lege, dela furt, dela omor și dela alte impietăți.

Șvabii și ca neam sau ca popor și ca indivizi ne sunt superiori, sub toate raporturile.

Mergeți prin satele lor, priviți la casele lor, la grădini, la holdele lor, la drumurile lor și veți recunoaște, că sub ori-ce raport, traiul lor este mai liniștit și mult mai fericit ca al nostru.

Prețuți dar în viitor școala, biserica și sârguința. Faceți și voi în casele voastre un altar, cu icoana Dlui Isus Cristos și învățați copilașii voștri să se închine și să se roage Dlui seara și dimineața.

Iată dar pentru-ce v'am adus azi ca model pe crâșnicul care este mai aproape de sufletul vostru, răsărit cu voi din același sat, din aceeași pătură socială, cu aceeași școală ca și a voastră, dar carele trăind numai în jurul bisericii, s'a lăpădat de comorile acestei lumi și s'a mulțumit să aibă „pâinea cea de toate zilele”, fie chiar și uscată, știind prea bine că fericirea nu zace în bogăție.

Pagina catihetică.

Materiile de Religie pentru cl. I. primară.

18. Ce sărbătorim la Florii?

Înainte de Paști s'a apropiat Iisus de Ierusalim. Către doi învățați a zis: Mergeți în satul care este înaintea voastră și veți găsi o asină legată și un mânz. Deslegați-i și-i aduceți la mine. Învățații au adus la Iisus mânzul și asina. Și-au pus hainele peste ei și Iisus a șezut deasupra. Mulți așterneau vestimintele pe cale, alții ramuri și strigau: Osana! Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului.

Dușmanii lui Hristos ziceau între ei: Iată, lumea merge după dânsul și vor veni Romanii și ne vor lua țara și neamul. De folos este, să moară un om pentru popor și nu tot poporul să piară. Satana a intrat în Iuda Is-

carioteanul, unul din cei doisprezece. Mergând el la arhierii a zis lor: *Ce-mi veți da mie și eu îl voi da pe el vouă. El auzind s'au bucurat și i-au dat 30 de arginți. Și el s'a făgăduit să dea pe Iisus fără să știe poporul.*

ad. 18. Pentru trimestrul al III-lea contemplăm următoarele cinci lecții: 1. Ce sărbătorim la Florii? în care cuprindem și vinderea lui Iisus de către Iuda iscarioteanul, 2. Cina cea de taină și prinderea lui Iisus, 3. Judecarea lui Iisus, 4. Răstignirea, moartea și înmormântarea lui Iisus, 5. Învierea și înălțarea Domnului. Pentru fiecare putem consacra cel puțin două ore și avem timp pentru repetiția materialului din întreg anul școlar. Lecțiile din acest trimestru, într'un chip, sau în altul, au fost luate și în programele vechi. N'am avea de spus multe despre ele. Ne oprim însă la amănunte, pe cari le credem de toată importanța și cari trebuiesc limpezite.

În legătură cu lecția despre intrarea Domnului în Ierusalim se cer să fie limpezite două lucruri: 1. Cum mulțimea, care primește pe Iisus ca pe un împărat la Florii, câteva zile mai târziu cere să-l răstignească? 2. Care a fost cauza adevărată a acestei schimbări?

Cele mai multe manuale de Religie, chiar și pentru clasa a IV. primară, ba și pentru școlile secundare, țineau să istorisească intrarea în Ierusalim și să descrie cu mai puțin, sau mai mult lux de cuvinte marea însuflețire a mulțimii, care a primit pe Iisus. Au uitat să completeze, așa cum ne arată sfintele Evanghelii, că și la primirea aceasta au fost unii, cari și-au manifestat dușmănia și nu bucuria. Acești dușmani n'au fost așa puțini la număr, cum ni se pare. Oricât ar fi fost însă de mic numărul lor, ei au format, să zicem așa, un nucleu, care aci pe față, aci în ascuns, a lucrat să întoarcă inimile mulțimii dela Iisus. Noi am căutat să cuprindem în lecție acest amănunt de mare însemnătate. Trebuie să ne dăm bine seama, că fără acest amănunt, copiii rămân desorientați.

O greșală și mai mare s'a făcut și găsim în manuale, cu privire la cauza dușmăniei față de Hristos Domnul. Am consultat un lung șir de manuale de toate categoriile, atât românești cât și străine. Nu avem pretenția că le-am consultat pe toate, dar cele consultate, ortodoxe, catolice și protestante, toate fără deosebire indică această cauză a dușmăniei cam în chipul următor: „Preoții și fariseii, dușmanii lui Iisus, se îngroziră de puterea și mărirea lui. La poarta orașului, lumea obosită se potolise o clipă. Un grup de preoți sta mai la o parte întunecați de mânie. Ne-a învins înșelătorul! Zise anul”. Am citat. N'am vrut să punem, dar am fi putut așeza după fiecare cuvânt obișnuitul și atât de potrivit: (sic.) E adevărat, că am citat dintr'un manual întocmit în spiritul școlii, care face paradă de vorbe și care adesea zugrumă

adevărul în parada de vorbe. Vom cita însă dintr'un manual de Religie întocmit de un teolog: „... Atunci s'au adunat mai marii preoților și bătrânii poporului în curtea întâului preot Caiafa și s'au sfătuit să prindă pe Iisus cu viclesug, și să-l omoare, dar ziceau: „Nu în ziua sărbătorii, ca să nu se facă tulburare în popor“.

Noi ținem să spunem răspicat: în felul acesta s'a retăcut o jumătate de adevăr iar jumătatea spusă s'a dat în chip tendențios. Dacă tendința a fost inconștientă, e cu atât mai stupid. Cele citate din manualul teologului sunt — și asta e grozav — luate din sfânta Scriptură. Știm însă că din Sfânta Scriptură și diavolul a citat, dar în felul său, diabolic. Aci în special sectarii ar putea să se folosească diabolic de aceste citate diabolice. Citisem nota subterană la un articol. În articol se plângea un învățător, că nu e bine, ca manualele de Religie să înfățișeze pe preot și pe învățător ca dușmani ai poporului. Redactorul revistei, deja înălțimea sa de profesor de teologie, a pus nota: „Dar d-ta nu spui, că aceia nu erau preoți creștini?“ (Era vorba de cei din pilda cu samarineanul milostiv.) Nici vorbă, e lesne, să trănesteți nota redactoricească, dar e ceva mai greu să „spui“ în școala primară. Pentru a evita aceste explicații în clasa I. primară, fiindcă ar răpi multă vreme și ar fi riscate, noi am întrebuitat cuvintele: „Dușmanii lui Hristos...“

Nu corăspunde adevărului istoric în felul cum se poate tălmăci și răstălmăci o vorbă — nici afirmațiunea, că preoții și bătrânii poporului s'au sfătuit să omoare pe Iisus, fiindcă lumea *credea* întru Dânsul. Aceasta s'ar înțelege așa, că ei s'au temut, că rămân fără credincioși, ceea ce e identic cu înțelesul, că și vor pierde veniturile. Noi restabilim adevărul istoric, așa cum e de altfel arătat în sfânta Evangheliie (Ioan 11, 48—50): „și vor veni Romanii și vor lua și locul și neamul nostru etc.“ Aci găsim adevărata cauza a dușmăniei față de Mântulorului. Nu este alta și dacă punem alta, falsificăm istoria și dăm prilej pentru răstălmăcirii.

Fapta lui Iuda nu poate fi lămurită pe deplin nici celor mari. A fost oare o dușmănie veche, care a mornit în el, față de Mântulorului; a fost o ură născută în el din pricina mirului, care putea fi vândut drept 300 dinari și să se dea săracilor; a fost același motiv național-politic, pe care l-au avut mai marii poporului; fost-a lăcomia lui de ban', că „fur' era și pungă avea“ și l-au ademenit cel 30 arginți; sau toate acestea împreună, cari au făcut din Iscarioteanul teren potrivit, în care „Satana a intrat“? În clasele mari numai aceste adevăruri istorice pot fi acceptate de mintea dezvoltată. Numai aceste interese ale dușmanilor lui Iisus Hristos pot fi prezentate, ca unele cari deși nu au fost rânduite de la Dumnezeu, ci lăsate, îngăduite și mai presus de toate prevăzute de Dumnezeu, că prin ele se va înfăptui și desăvârși lu-

crearea Mântulorului. Noi am fixat în text, ceea ce ne dă sf. Scriptură ca și cauză imediată a trădării. La asociație se poate lua partea privitoare la ingerii răi din lecția despre ingerii.

Având în vedere, că lecția aceasta a fost și în programele și manualele vechi, nu mai arătăm aci necesitatea de a vorbi despre obiceiurile de a duce la biserică și a da în biserică ramurile verzi. Troparul Florilor se va cânta numai împreună cu alte clase. Singură clasa I primară nu-l va învăța.

Preotul Florea Codreanu.

ASOCIAȚIA CLERULUI „ANDREI ȘAGUNA“

Nr. 7—1933.

CONVOCALLRE.

În conformitate cu articolul 10 din statutele Asociației „Andrei Șaguna“ a clerului Mitropoliei ortodoxe române din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, având arhierescă binecuvântare, convocăm congresul ordinar al preoșimii ortodoxe rom. din Mitropolia Ardealului pe zilele de 5 și 6 Noembrie 1933, la Cluj, cu următorul

PROGRAM :

Ziua I-a

1. Participarea la festivitățile sfințirii bisericii catedrale din Cluj.

2. Ora 5 după masă: Ședința Comitetului central al Asociației (în biroul părintelui Dr. S. Stanca, consilier episcopesc).

Ziua II-a

1. Ora 9 a. m. Liturghie arhierescă în biserica catedraia din Cluj.

2. Parastas pentru pomenirea mitropolitului martir Sava Brancovici, dela moartea căruia se împlinesc 250 de ani.

3. Participarea la congresul „Frății Ortodoxe Române“, care se va ținea în catedrală, după parastas.

4. După congresul F. O. R.-ului, audiența omagială a Comitetului central al Asociației la P. S. Sa Episcopul Nicolae al Clujului.

5. Ora 3 după masă: ședința congresului asociației, în sala prefecturii județene, cu următoarea ordine de zi: a) Cuvântul de deschidere al P. C. Sale Dr. G. Ciuhandu, președintele Asociației; b) preotul în școală (referat asupra problemei catehizației în școala primară, cu discuții); c) Votarea unei moțiuni cu privire la raportul dintre Biserica ortodoxă și statul român; d) Raportul Comitetului central și al clerului centrale; e) Alegerea noului comitet; f) Even-tuale propuneri; g) Închiderea congresului.

Pentru reținere de locuință participanții la con-

gres se vor adresa părintelui Dr. S. Stanca, consilier episcopesc, Cluj.

P. C. Părinți, președinți al secțiilor sunt rugați să trimită Biroulul Central, sau să aducă cu sine la Cluj, rapoartele despre Activitatea secțiilor Asociației în ultimii doi ani.

Sibiu, 24 Octombrie 1933.

Prot. Dr. Gh. Ciuhandu, Prof. N. Colan,
președinte, secretar general,

INFORMAȚIUNI.

Aniversarea nașterii M. S. Regina Maria. *Duminecă în 29 Octombrie a. c. s'a sărbătorit ziua nașterii M. S. Regina Maria în toată țara. Orașul nostru Arad a fost pavozat cu draperii naționale.*

In Catedrala din Arad s'a oficiat un Te-Deum pentru sănătatea M. S. Regina Maria, de către I. P. Cuviosul Arhimandrit Dr. Iustin Suciu, asistat de mai mulți preoți.

Au participat autoritățile civile, în frunte cu prefectul Dr. Aug. Lazar, reprezentanții armatei, cu muzica și drapelul. După serviciul divin un ofițer superior a tălmăcit soldaților însemnătatea zilei, scoțând în relief meritele M. S. Regina Maria la crearea României Mari.

Nr. 6479/1933.

Comunicat.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că în școala de cântăreți a Eparhiei Aradului se primesc elevi în etate dela 17 ani înainte, absolvenți de cel puțin 4 (patru) clase primare, în baza unul examen de primire.

Elevii admiși vor fi găzduiți în camerele disponibile din Alumneul Nou, cu o taxă lunară de 600 Lei.

Taxa școlară se stabilește la 100 (una sută) Lei anual.

Cererile de admitere vor fi însoțite cu actele justificative și anume:

- Extras din matricula botezaților,
- Certificat școlar,
- Certificat de moralitate dela oficiul parohial,
- Certificat medical că e deplin sănătos și apt pentru oficiul de cântăreț bisericesc.

Cererile sunt a se înainta de urgență.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 25 Oct. 1933.

† GRIGORIE
Episcop.

Nr. 6759 | 1933.

Aviz

tuturor oficiilor parohiale din Eparhia ort. rom. a Aradului.

În urma întrebărilor făcute de unele oficii parohiale, de a le comunica: cât face procentul după sumele asigurate contra incendiului referitor la edificiile parohiale — răspundem că procentul primelor de asigurare nici la un caz nu va fi mai urcat decât acela din trecut.

Procentul primelor de asigurare variază, în trecut a fost:

a) pentru bisericile	
clădite din cărămidă, acoperite cu țiglă sau tinichea	1.20%
" " " " " " șindrilă sau scânduri	4.00%
" " lemn " " țiglă sau tinichea	1.50%
" " " " " " șindrilă sau scânduri	4.50%
b) pentru alte edificii: case parohiale, școli, case de chirii, edificii economice etc:	
clădite din cărămidă,	
pământ bătut sau văiugă acoperite cu țiglă sau tinichea	1.50%
" " " " " " șindrilă sau scânduri	4.50%
" " " " " " trestie sau paie	5.00%
clădite din lemn " " țiglă sau tinichea	1.80%
" " " " " " șindrilă sau scânduri	5.00%
" " " " " " trestie sau paie	10.00%

Procentul primelor după sumele asigurate pentru clopote și funiile lor, orologiul din turn, mobilierul și aranjamentul intern, e egal cu procentul pentru edificiul asigurat.

Afară de primele de asigurare mai sunt a se plăti, calculate de după suma primelor:

taxe de administrare	15.00%
" " timbru	1.50%
taxa comunală	1.00%
" cifrei de afaceri	1.00%

Asigurarea edificiilor la fondul diecezan de asigurare e obligatorie. Consiliul eparhial le reasigurează la Institutele de asigurări. Numai astfel se pot obține asigurări cu procente mai scăzute. Consiliul eparhial va face tot posibilul ca procente de asigurare să se reducă cât se poate față de trecut.

Lucrul principal e, ca organele parohiale să asigure valorile reale ale edificiilor, conform ordinului circular Nr. 6313 | 1933.

Arad, 30 Octombrie 1933.

Consiliul eparhial ort. rom. Arad.

Parohii vacante.

În urma decedării capelanului Mircea Anghel, se deschide concurs cu termen de 30 zile socotite dela prima publicare în „Biserica și Școala” pentru îndepl-

nirea postului de capelan temporal, cu drept de succesiune, pe lângă parohul Aurel Iancu din Zărand.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiunea parohială constatatoare din 32 jug. cadastrale:

2. Uzufuctul intravilanului parohial.

3. Răscumpărarea birului cu suma de 800 Lei

4. Stolele legale.

Dine venitele mai sus notate, capelanul va beneficia jumătate.

Parohia fiind de clasa primă, dela recurenți se va cere calificarea recerută. Cel ce doarec a reflecta la aceasta parohie își vor înainta recursele — adreseate Consiliului par. din Zărand — în termenul legal de concurs și ajustate reglementar, oficiului ppsc din loc, având în acest timp să se prezinte în sf. bis. din Zărand, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratoric, cu stricta observare a regulamentului pentru parohii.

Președinte: *Cornel Papp m. p.*

Notar: *Dimitrie Farcaș m. p.*

În înțelegere cu: *Mihal Cosma, protopop.*

—:—

2—3

Conform rezoluției Ven. Consiliu eparhial din Arad Nr. 5708/1933, pentru îndeplinirea postului de capelan temporal, cu drept de succesiune, pe lângă preotul Gheorghe Russu din comuna Șag, protopopiatul Timișorii, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Uzufuctul integral al sesiunii parohiale în estaziunea ei de azi.

2. Birul și stolele legale.

Casa parohială și retribuția dela Stat rămân pe seama preotului Gheorghe Russu.

O b l i g a m e n t e :

1. Viitorul capelan va servi regulat în sf. biserică în fiecare Duminică și sărbătoare și va îndeplini toate funcțiile din parohie.

2. Va catehiza la școala primară din loc, fără altă remunerație din partea parohiei.

3. Va fi obligat a-i da ajutor preotului localului la conducerea oficiului parohial, la compunerea socoșilor și la alte agende scripturistice, împreunate cu acel oficiu.

4. Va suporta toate impozitele după întreg beneficiul din parohie.

Parohia fiind de clasa DOUA, dela recurenți să cere clasificarea regulamentară.

Cel doritori a compete la acest post, se vor prezenta în cutare Duminică sau sărbătoare în sf. biserică din comuna Șag, spre a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratoric, conformându-se strict art. 33 din Regulamentul pentru parohii, iar cererile însoțite de anexe necesare, adresate consiliului parohial

din Șag, le vor înainta în termenul concursual oficiului protopopesc ort. român din Timișoara—Iosefin, Str. Mircea Vodă Nr. 6.

Consiliul parohial în ședința dela 1 Oct. 1933, în înțelegere cu Dr. Patrachie Țucra m. p. protopopul Timișorii.

1—3

—□—

În conformitate cu ordinul Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 6643/1933, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile pentru îndeplinirea parohiei I. vacante din comuna Nadăș, protopopiatul Șiriei.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Uzufuctul unei sesiuni parohiale în estaziunea ei de azi, și anume 32 jughere cad. parte teren arabil, parte fânaș, cu dreptul cuvenit de pădure și pășune.

2. Casă parohială în natură, cu intravilan.

3. Stolele legale.

4. Birul preoțesc, conform coalei B, care se ia în concurs din oficiu.

Se observe că parohia nu e prevăzută în bugetul Statului pe 1933/34.

La aceasta parohie pot concura și reflectanți cu calificare de clasa a doua.

Alesul va avea să catehizeze în școala primară de stat fără altă remunerație și să achite toate impozitele după întreg beneficiul dela parohie.

Cererile de concurs, însoțite de certificatele justificative, adresate Consiliului parohial ort. rom. din Nadăș, protopopiatul Șiriei, se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. în Șiria, iar reflectanții cu stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în sf. biserică din Nadăș, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratoric.

Consiliul Parohial

În înțelegere cu: *Aurel Adamovici*
protopop.

1—3

Nr. 4281/1933.

Publicațiune:

Consiliul Eparhial ort. român din Arad, prin aceasta aduce la cunoștință publică, că o casă cu intravilan în comuna Rontău, proprietate a fundației Episcopului Iosif Goldiș, la o distanță de circa 200 metri depărtare de Centrul Băilor Episcopesci, în 22 Noiembrie 1933 la orele 11 a. m., se va vinde prin licitație particulară benevolă, în localul oficial al Consiliului Eparhial ort. român din Oradea, unde se pot vedea condițiile de licitație.

Casa constă din 4 camere, verandă, bucătărie, cameră pentru alimente și 3 încăperi în pivniță, grajd și șopron în curte, cu intravilan, în întindere de circa 2 jughere cad. 552 st. p. pământ arător.

Tot atunci se vor vinde separat și 16 jughere pământ arabil, situate în hotarul comunei Rontău.

Consiliul Eparhial ort. român
Arad.